duiding

Sonja De Becker (voorzitter Boerenbond)

duiding

"Tevreden als leden het gevoel hebben dat Boerenbond voor hen het onderste uit de kan haalt"

27 JUNI 2016 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:54

Lees meer over:
Interview

Zo grondig ze haar dossiers inoefent, zo goed heeft ze zich ook voorbereid op het voorzitterschap van de belangrijkste landbouworganisatie van ons land. Sonja De Becker leidt sinds 1 december 2015 Boerenbond. Tot dan belichaamde Piet Vanthemsche de boerenorganisatie. Door bijna acht jaar voorzitterschap was Piet Vanthemsche voor de buitenwereld de Boerenbond, en omgekeerd. De Becker corrigeert meteen: “Boerenbond is veel meer dan zijn voorzitter, denk aan alle bestuursleden en medewerkers. De voorzitter is wel het uithangbord, de voortrekker en het gezicht van de organisatie. Hij of zij zet de lijnen uit samen met de kern van bestuursleden en medewerkers.” Aan de beleidslijn die Boerenbond aanhoudt, veranderde weinig door het aantreden van Sonja De Becker. Toch drukt ze haar stempel door eigen accenten te leggen. Het belang dat ze hecht aan bedrijfseconomisch inzicht blijkt onder meer uit het goedgekeurde actieplan ‘Slimmer boeren met cijfers’.

De wissel aan de top bij Boerenbond was tot in de puntjes voorbereid. Dat Piet Vanthemsche afzwaaide en Sonja De Becker hem opvolgde, kwam voor ingewijden niet als een verrassing maar de timing van zijn afscheid hebben weinigen zien aankomen. De functie van ondervoorzitter is voor Sonja De Becker een aanloop gebleken naar het voorzitterschap. In 2013 stippelde ze samen met haar voorganger de grote beleidslijnen uit richting 2018, welke ze nu herbevestigde. Verwacht je dus niet aan een inhoudelijke koerswijziging, wel aan de vertrouwde belangenverdediging vanuit Leuven maar mét een aantal nieuwe accenten.

Bedrijfseconomie – wat is er met de noeste arbeid op het veld en in de stal verdiend? – en bedrijfsopvolging – hoe kan de jonge generatie het roer overnemen? – houden de nieuwe voorzitter in het bijzonder bezig.

Hoewel De Becker door haar jarenlange ervaring Boerenbond van binnen en van buiten kent, ervaart ze een groot verschil tussen de functie van ondervoorzitter en die van voorzitter en was de overstap navenant groot. “De impact daarvan heb ik onderschat”, geeft ze eerlijk toe. “Het volle gewicht op de schouders krijgen, maakt mentaal een verschil. De eerste weken heb ik moeten wennen aan mijn nieuwe rol en de verwachtingen daarrond. Praktisch word ik nu nog meer dan vroeger geleefd door mijn agenda. Nog een verschil is de manier waarop men naar mij kijkt sinds ik voorzitter ben. Anders, hoewel iedereen mij al lang kent en net daarom vind ik dat opmerkelijk. De functie maakt blijkbaar de persoon. Mijn naam is niet veranderd en mijn stijl is redelijk direct, dus noem me alsjeblief niet heel formeel ‘mevrouw de voorzitter’.”

> Als ondervoorzitter ben je de backoffice. Nu kijkt men rechtstreeks naar mij, ook als niemand nog een oplossing weet

De nieuwe voorzitter heeft nog een goede reden om niet te houden van veel plichtplegingen. Het goede contact met leden en bestuursleden is voor De Becker essentieel. Ze wil niet dat de afstand vergroot: “Landbouwers mogen de dingen zeggen zoals ze zijn, op de manier die hen het best past.” Sinds ze het uithangbord is van Boerenbond heeft Sonja De Becker haar portie media-aandacht al gekregen. “Voor het eerst een vrouw aan het hoofd van de Boerenbond”, kopten alle kranten na haar aanstelling. Een overdosis media-aandacht wil ze het niet noemen want het is een kans voor haar om de ideeën van de organisatie wereldkundig te maken.

sierteelt.SonjaDeBecker_Boerenbond.geVILT.jpg

Een weekblad noemde haar ooit een ‘mandatenvreter’. Zelf loopt ze daar niet zo mee te koop, en relativeert ze ook: “Een aantal mandaten combineer je, bijvoorbeeld het mandaat dat ik tot voor kort bekleedde bij Acerta. De dienstverlener bestaat uit een handvol rechtspersonen, wat evenveel mandaten met zich meebrengt maar in de praktijk ga je maar naar één bestuursvergadering.” Neemt niet weg dat ze haar mandatenportefeuille heeft moeten herschikken nu ze voorzitter is. “Als ik een mandaat opneem, dan wil ik dat inhoudelijk goed kunnen invullen. Ook ik heb maar 24 uur in een dag, dus moest ik met pijn in het hart een aantal engagementen schrappen.”

> Als de tijd ontbreekt om een mandaat uit te oefenen zoals het hoort, dan draag ik het liever over aan iemand bij wie het in goede handen is

Voorzitter zijn van ruitervereniging LRV is één van de mandaten die sneuvelde. “Een mooi mandaat want de vereniging steunt helemaal op vrijwilligers”, zo zegt ze zelf. In de plaats van LRV en andere mandaten (o.a. Acerta) kwam bijvoorbeeld een zetel in de raad van bestuur van KBC en opdrachten die verbonden zijn met de voorzittersfunctie van een landbouworganisatie. De Becker maakt ook deel uit van de Groep van Tien waar de werkgevers en vakbonden het sociaal overleg op federaal niveau voeren, vaak op het scherp van de snee zodat het bij alle toponderhandelaars energie vreet. In landbouwadviesraad SALV vervangt ondervoorzitter Chris Coenegrachts haar. Op het internationale toneel (WFO) vertegenwoordigt hoofdbestuurslid Pieter Verhelst Boerenbond zodat de voorzitter zich kan concentreren op het Vlaamse, Belgische en Europese (Copa) niveau. “Wetende wat de situatie in de landbouw momenteel is en welke verwachtingen men koestert van de voorzitter van Boerenbond moet je keuzes maken”, zegt Sonja De Becker daarover.

In 2015 vierde de landbouworganisatie zijn 125-jarig bestaan, ingetogen want de conjunctuur in de sector was er niet naar om het heel uitbundig te doen. Crisissen achtervolgen de landbouw al zolang Boerenbond actief is. Het jubileumboek ‘Boerenbond in de kering’ herinnert aan de problemen van de jongste 25 jaar: lage prijzen, de dioxinecrisis, de energiekosten in de glastuinbouw, uitbraken van blauwtong en vogelpest, de EHEC-crisis die glasgroenten (onterecht) verdacht en waardeloos maakte, enz. Vaak trokken landbouwers de straat op om hun ongenoegen te ventileren. Met de jaren werden hun slogans steeds vindingrijker, van de klassieker ‘2 frank voor mijn melk, 20 frank om te pissen’ tot literaire pareltjes zoals ‘hier rusten onze centen als zaden in het zand, heb hoop op oogst o boerenstand’.

> Huidige crisissituatie met zo veel mogelijk landbouwbedrijven zien door te komen

Door de opeenvolging van crisissen zou een mens de moed verliezen, maar een voorzitter van Boerenbond is het aan haar stand verplicht om optimistisch te zijn over de toekomst van landbouw in Vlaanderen. “Ik ben niet optimistisch omdat het moet maar uit overtuiging”, verbetert Sonja De Becker. “Ik geloof rotsvast in een sterke Vlaamse landbouw. Mocht ik daar niet van overtuigd zijn, dan was ik het voorzitterschap van Boerenbond niet waard.” Momenteel is de situatie in verschillende deelsectoren uiterst moeilijk. Melkveehouders denken al een aantal maanden dat de prijs niet verder meer kan dalen maar worden telkens weer onaangenaam verrast. De varkensprijzen hebben zich eindelijk herpakt, wat de producenten op hoop doet leven. Op de velden is het kommer en kwel door de wateroverlast. “Hier moeten we met zijn allen zien door te geraken”, zegt de Boerenbondvoorzitter.

groenteteelt.geVILT.jpg

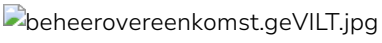
Zij heeft goede redenen om positief te blijven over de toekomst. Redenen die haar leden-landbouwers vooral zelf afdwingen. De Becker omschrijft Vlaamse landbouwers als goed opgeleide en professionele bedrijfsleiders die zich telkens weer aanpassen aan wijzigende omstandigheden en veranderende eisen van hogerhand. “Onze landbouwbedrijven behoren bij de meest performante in de Europese Unie, zo toonde een EU-studie aan. Zowel geografisch (met het oog op afzet) als klimatologisch zijn ze goed gelegen. De Vlaamse landbouw staat niet op zichzelf maar is de spil van een hele agrovoedingsketen die goed is voor circa 150.000 arbeidsplaatsen.” Tegenover die troeven staan er veel problemen, “uitdagingen”, zo zegt De Becker zelf. Ze noemt het niet kunnen doorrekenen van hoge productiekosten en een falend Europees landbouwbeleid dat alle marktbescherming losliet.

> Ondanks alle problemen blijf ik bij onze leden passie voelen voor de boerenstiel

Ten tijde van een crisis vergroot vanuit de achterban de druk op de organisatie. De voorzitter weet dat positief te vertalen: “Het is de opdracht van Boerenbond om de weerbaarheid van boeren en tuinders tegen crisissen te verhogen”, aldus De Becker. Zij verwijst naar het intern goedgekeurde actieplan ‘Slimmer boeren met cijfers’ dat past in de ambitie om het bedrijfseconomisch inzicht van landbouwers de komende jaren aan te scherpen. Illusies maakt ze zich niet want simpel ondernemen zal het in de landbouwsector nooit worden, “maar is het ooit makkelijk geweest?”. De huidige situatie beoordeelt ze niettemin als ongezien moeilijk. Los van de marktomstandigheden kregen landbouwers een golf van beleidswijzigingen te verwerken. “Het gaat hard vandaag”, klinkt het veelbetekenend.
Zoals elke andere ondernemer heeft een landbouwer nood aan stabiliteit en rechtszekerheid. De Becker: “Men rekent op de overheid om stabiele keuzes te maken en te faciliteren waar kan, bijvoorbeeld met een aangepast grondenbeleid, en te corrigeren waar nodig is. Voor dat laatste rekenen we vooral op het Europees landbouwbeleid.” In de praktijk blijft de overheid zich bezondigen aan administratieve (over)last. Sonja De Becker geeft het voorbeeld van de nieuwe regels omtrent biociden die neerkomen op een dubbele registratie, door verkoper én gebruiker.

Als het over rechts(on)zekerheid in de landbouw gaat, dan speelt de ruimtelijke bestemming van grond daarin een grote rol. Nu de opmaak van een Beleidsplan Ruimte Vlaanderen als opvolger van het Ruimtelijk Structuurplan bezig is, hamert Boerenbond op de herbevestiging van de ruimtebalans die een cijfer kleeft op het aantal hectaren landbouw in Vlaanderen. Gerust lijkt De Becker niet in de ontwerpteksten die op tafel liggen. Van het voorstel om functies te verweven en lokale besturen meer vrijheid te geven in ruimtelijke planning verwacht Boerenbond weinig goeds, “dan wordt grond bestemd voor alles behalve landbouw”. Net daarom klinkt de roep voor een helder sturend kader op Vlaams niveau, dat er bijvoorbeeld ook voor zorgt dat de grond die landbouw toekomt ook effectief in gebruik is bij actieve boeren en tuinders. Daarvoor is een uitgekiend grondbeleid nodig want heel wat landbouwgrond is vandaag niet in landbouwgebruik. De vraag van Boerenbond weerklinkt om van het Beleidsplan Ruimte gebruik te maken om daar wat aan te doen.

> Voedselzekerheid werd zo evident dat westerlingen vanuit een luxepositie het belang van landbouw uit het oog verliezen

De belangrijkste productiefactor van de landbouw is grond. Bij Boerenbond wordt men het vechten voor elke morzel grond niet moe. “We mogen dat niet moe worden”, benadrukt Sonja De Becker. Binnen de sector was het onbegrip groot toen een liberale denktank landbouw “de olifant in de kamer” noemde als het over ruimtegebruik in Vlaanderen gaat. Een reactie van de voorzitter van Boerenbond bleef niet uit. “Mensen die zo redeneren, kijken met een zeer enge bril naar landbouw. Landbouw is de spil van een agrobusinesscomplex dat 60 miljard euro omzet realiseert en 150.000 arbeidsplaatsen genereert. Zonder lokale landbouw verdwijnt een groot deel van de aanverwante activiteiten. Ook gaat men voorbij aan de basisbehoefte (voedsel) die landbouw invult. Gelukkig vertolkt de opiniemaker niet de mening van de brede middenlaag van de bevolking die zich in enquêtes veel bewuster lijkt van het belang van landbouw.”

Volgens de Boerenbondvoorzitter snakken boeren behalve naar rechtszekerheid ook naar erkenning. “Het zal nooit goed genoeg zijn. Wanneer gaat iemand ons eens zeggen dat we het goed doen”, verwoordt ze een frustratie die sterk leeft. Een menselijke en terechte reactie als je het De Becker vraagt. Daarom probeert ze vanuit haar functie als Boerenbondvoorzitter te zeggen wat landbouwers goed doen. “Als anderen die boodschap niet willen brengen, dan wij wél maar het doet extra deugd wanneer landbouwers het in de krant mogen lezen dat de rivieren schoner zijn dankzij hun inspanningen.”

> Boerenbond bepleit evolutie en geen revolutie

Boerenbond staat gekend voor zijn stevig uitgebouwde studiedienst. Dat weerspiegelt zich in de voorstellen van de landbouworganisatie, die zijn altijd goed becijferd en gemotiveerd. Maar degelijke antwoorden op de crisis bevatten geen mirakeloplossingen, moet er niet meer out-of-the-box nagedacht worden? “We zoeken oplossingen rekening houdend met het kader dat er is. We proberen wel te trekken en te duwen aan dat kader, bijvoorbeeld aan het Europees landbouwbeleid en de marktwerking, maar denken er niet volledig los van”, vat Sonja De Becker samen. Bij Boerenbond kunnen ze heus wel brainstormen en de beproefde denkpatronen loslaten, alleen gebeurt er op het einde van de rit altijd een reality-check. Met freewheelen kom je immers niet tot oplossingen op korte en middellange termijn. “We moeten durven vooruitdenken zonder het draagvlak bij de leden en het bestaande kader uit het oog te verliezen.”
Het discours van enkele andere organisaties is meer gericht op een wensbeeld voor de toekomst van de landbouw. De Becker merkt op dat wereldschokkende denkoefeningen meestal komen van organisaties die over boeren praten, maar niet met of namens boeren. Dit zijn middenveldorganisaties die zich thema’s eigen maken zonder verantwoording te moeten afleggen aan een

achterban. “Een fenomeen dat zich niet alleen bij landbouw voordoet, maar een breed maatschappelijk gegeven is”, ervaart de Boerenbondvoorzitter, met dien verstande dat iedereen zich geroepen voelt om iets te zeggen over voedsel. Boerenbond kiest voor de dialoog met deze organisaties, op zoek naar gemeenschappelijke ideeën.

> Polarisatie tussen landbouw en natuur is een spijtige zaak

Ook met de natuurbeweging praat Boerenbond al veel langer dan vandaag. Alleen krijg je als journalist de indruk dat beide partijen de jongste tijd vaker met getrokken messen tegenover elkaar staan, of mag een buitenstaander zich niet miskijken op het spierballengerol in persberichten? “We zijn vandaag minder ‘on speaking terms’ dan in het verleden. Wat dat betreft zijn de persberichten een goede weerspiegeling van wat er achter de schermen gebeurt”, beaamt Sonja De Becker. Ze wijt de polarisering aan specifieke dossiers zoals de Europese natuurdoelstellingen en hun impact op de veehouderij in Vlaanderen maar ook aan de bijgestelde overheidsvisie op natuurbeheer die gevoelig ligt bij de natuurverenigingen. De focus op de Europese natuurdoelen is naar verluidt niet altijd even prettig voor Natuurpunt, maar wel een verdedigbare keuze als je het Boerenbond vraagt.
Het ammoniakprobleem waarmee de veehouderij opgezadeld zit door de natuurdoelstellingen is weggedeemsterd uit de actualiteit. Geen nieuws, goed nieuws? “Het probleem blijft dominant aanwezig”, tempert Sonja De Becker. Weinig verrassend is dat het dossier vastloopt op centen. “Het niveau van de vergoeding voor de zogenaamde rode bedrijven is een heikel punt. De afspraak was dat de compensatie voor bedrijven die uitgekocht worden of moeten verhuizen, opgetrokken wordt tot het niveau dat in het Sigmaplan gehanteerd wordt. Het besluit dat daartoe gewijzigd moet worden, is nog steeds niet goedgekeurd door de Vlaamse regering. Daarnaast is er de geblokkeerde bedrijfsontwikkeling van de grote groep van oranje bedrijven. Ook na het hertekenen van de zoekzones voor natuur gaat het nog om ruim 700 veehouders. Zij worden geconfronteerd met een significantiekader waarvan Boerenbond aantoonde dat het onhaalbaar is maar ook bijna geen milieuwinst oplevert. Deze bedrijven moeten weten waar ze aan toe zijn want ze aarzelen met investeren of met de bedrijfsopvolging die op stapel staat.”
boerenprotest.IHD_geVILT.jpg
De landbouw- en natuursector zitten door dossiers zoals het bovenstaande middenin een ‘strijdbare periode’, maar de voorzitter van Boerenbond blijft ervan overtuigd dat beiden bondgenoten zijn, bijvoorbeeld in het verdedigen van de open ruimte. Zij hoopt de dialoog te kunnen herstellen maar koppelt daar wederzijds vertrouwen als voorwaarde aan. Eén van de dossiers waar beide partijen onmiskenbaar in de clinch liggen, is de waterkwaliteit in landbouwgebied. Voor Natuurpunt en co staat het vast dat Vlaanderen zonder een afbouw van de veestapel (en vermindering van de mestproductie) nooit de Europese doelstelling zal halen. Voor Boerenbond is dat onbespreekbaar. De landbouworganisatie zet daar de niet aflatende inspanningen van de sector tegenover en wil dat blijven volhouden tot Europa tevreden is.
“Het is belangrijk dat landbouwers zorgvuldig blijven omspringen met mest”, zegt De Becker. Het vijfde mestactieplan wordt in de praktijk als complex en duur ervaren, “maar een makkelijke weg die leidt naar maximum vijf procent rode meetpunten met een overschrijding van de nitraatnorm bestaat niet”. Recent overhandigde Boerenbond een eisenbundel aan minister Schauvliege waarin aangedrongen wordt op een werkbaarder en haalbaarder mestactieplan. “Daarbij hebben we heel duidelijk gesteld dat het niet onze vraag is om de milieudoelstellingen af te zwakken.” Opdat landbouwers niet ontmoedigd zouden worden door MAP-meetpunten die niet zozeer beïnvloed worden door bemestingspraktijken maar door nitraatrijke bronnen vraagt Boerenbond om hierover afzonderlijk te rapporteren. Daarop verweet Natuurpunt de landbouwsector ‘meetpuntfetisjisme’, kritiek die de frontvrouw van de Vlaamse landbouwers zichtbaar niet op prijs stelt.
Ondanks alle dossiers waarin de zenuwen strak gespannen staan en net door het crisisspook dat de landbouw blijft achtervolgen, moet Sonja De Becker niet lang nadenken over de vraag wat van haar een tevreden Boerenbondvoorzitter zal maken: “Boeren en tuinders die goed hun boterham verdienen en leden die het gevoel hebben dat Boerenbond voor hen de juiste dingen doet en dag na dag voor hen het onderste uit de kan haalt. Eerlijk, Boerenbond zal nooit alle problemen kunnen oplossen. Op de landbouwmarkten hebben we geen vat en er zullen ook andere moeilijkheden het pad van landbouwers blijven kruisen. Leden-landbouwers zullen soms verwachtingen koesteren die we niet kunnen waarmaken. Als ons dat op kritiek komt te staan, dan zullen we daar goed naar luisteren en er mee aanvangen wat we kunnen. Het is logisch dat landbouwers die het moeilijk hebben hun hart luchten bij de organisatie. Ook dat maakt deel uit van onze opdracht want als ze het ons niet kunnen vertellen, wie dan wel?”
Lees ook: “Vermijden dat boeren tegen elkaar worden opgezet”

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada